

## A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Tóth T. Tibor Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Bárdos Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Pest Megyei Bíróság 2008. március 5. napján kelt 7.G.21.644/2007/8. számú ítélete ellen az alperes részéről benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

### í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a kamatfizetés kezdő időpontját 2000. december 20. helyett 2006. december 20. napjánban állapítja meg, és az elsőfokú ügyvédi munkadíj összegét 60.000,- (Hatvanezer) Ft + áfa összegről 18.000,- (Tizennyolcezer) Ft-ra leszállítja; egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12.000,- (Tizenkettőezer) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2006. december 13-án szállítmányozási szerződést kötött az alperessel Olaszországból Budapestre sportruházat szállítására. A szerződés szerint az áru 24 kartondobozban volt, az értéke 4.257,8 EUR, a bruttó súlya kb. 273,95 kg. A szerződésben a felperes kérte, hogy az áruféleség kényessége miatt, annak mennyiségileg hiánytalan megléte felől az alperes gondoskodjon.

Az alperes gyűjtőforgalomban a fuvarozást elvégezte és Dunaharaszttiban a saját raktárába szállította, a raktárlistán bejegyzést a dobozok sérülésére vonatkozóan nem tett.

2006. december 19-én K.Z. és T.T. ténymegállapító jegyzőkönyvet vettek fel, amely szerint az áru a raktárban tűnt el, elveszettnek lett nyilvánítva, keresési jelentésükre nem érkezett visszajelzés, jegyzőkönyv készült az esetről.

A belföldi fuvarozás során a raktárból az alperes sofőrje úgy vette fel az árut, hogy a raktárlistán jelezte, hogy 23 doboz bontott. A raktárból történt kiszállítást követően a felperes a telephelyén az árut megvizsgálta, és azt tapasztalta, hogy a szállítmány rendkívül hiányosan érkezett, a dobozokat megbontották, az eredeti ragasztószalag manipulált, mindezt a közösen felvett jegyzőkönyvben rögzítették, és tételesen megállapították, hogy melyik dobozból mennyi áru hiányzik.

Ugyanezen a napon a felperes ügyvezetője feljelentést tett a BRFK XI. Kerületi Rendőrkapitányságon, az eljárás 151-5316/2006.bü. számon volt folyamatban. A nyomozás megszüntetésre került, mivel az elkövető kiléte a nyomozás során nem volt megállapítható.

A felperes az elsőfokú bíróságra 2007. március 14-én benyújtott keresetében az alperest a Ptk. 503. § és 520. §-ai alapján kérte kötelezni az elveszett áru arányos fuvardíjjal csökkentett értékének megfelelő 190.420,-Ft, ennek 2006. december 20-tól a Ptk. 301/A. §-a szerinti törvényes mértékű késedelmi kamat és a perköltség megfizetésére. Álláspontja szerint az árukár a belföldi kiszállítás során keletkezett, ezért a Ptk.-t kell alkalmazni.

Az alperes az ellenkérelmében a keresetből 66.275,-Ft-ot elismert, ezt meghaladóan a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a kár nemzetközi áru fuvarozás során következett be, ezért az 1971. évi 3. tvr.-rel kihirdetett "Nemzetközi Közúti Áru fuvarozási Szerződésről" szóló Egyezmény (CMR) szabályainak megfelelően csak korlátozott kártérítési felelősséggel tartozik.

A felperes az ügyvédi munkadíj igényét 60.000,-Ft + áfa összegben jelölte meg, amelyet az alperes eltúlzottnak tartott, a pertárgyértékére tekintettel kérte bírói mérlegeléssel a 32/2003 (VIII.22.) IM rendelet alapján annak megállapítását.

Az elsőfokú bíróság a 2008. március 5. napján kelt 7.G.21.644/2007/8. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 190.420,- Ft-ot, és ennek 2000. december 20. napjától a kifizetés napjáig számított külön jogszabályba meghatározott késedelmi kamatát, továbbá 11.400,- Ft illetéket, valamint 60.000,- Ft + áfa ügyvédi munkadíjat.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a felek között eltérő álláspont abban a körben alakult ki, hogy a káresemény mikor következett be. A felperes szerint a raktárba beérkezéskor az alperes hibát, hiányt nem rögzített, ugyanakkor a raktárból történő kiszállítás során a sofőr a raktárlistán 23 doboz sérülését jelezte, ezért álláspontja szerint az árukár a belföldi kiszállítás során keletkezett. A fuvarozás körében bekövetkezett kárért, mivel gyűjtőforgalomba szállított, fuvarozó módjára felel, ezért az elveszett dolog értékét köteles megtéríteni, a fuvardíj arányos részére nem tarthat igényt.

Az alperes szerint a hiány a nemzetközi árufuvarozás során keletkezett, ezért a fuvardíj arányos részére igényt tarthat, továbbá a súlykorlátozás miatt az árukár részleges megtérítésére kötelezhető.

Az alperes által csatolt raktárlistából az elsőfokú bíróság megállapította, hogy ezen a raktárlistán bejegyzést az alperes az áru vagy csomagolás hibás voltára nem tett. Ebből pedig az következik, hogy bizonyítás hiányában az áru az alperes raktárába hiány- és problémamentesen érkezett. A büntető eljárás irataiból ezzel ellentétes tényt nem tudott megállapítani. A rendőrségi iratokban szereplő tanúvallomások, videofelvételek nem igazolták semmilyen formában, hogy a raktárba történő beszállításkor az áru csomagolása sérült vagy az áru hiányos lett volna. Ugyanakkor mind a belföldi fuvarozás megkezdésekor a raktárban történő felvételkor, mind a kiszolgáltatáskor az abban résztvevő személyek egyöntetűen igazolták, amelyet később a felek közösen felvett jegyzőkönyve is megerősített, hogy a csomagolás manipulált volt, és az áru hiányzott.

A fentiek mérlegeléséből megállapította, hogy a raktárba történő megérkezés és a raktárból történő kiszállítás között került sor a dobozok sérülésére, amit megerősít a december 19-én alperesi oldalról felvett jegyzőkönyv is, amely az árut eltűntnek nyilvánította. Önmagában abból a körülményből, hogy a büntető eljárás során az elkövetők kiléte nem volt megállapítható, az esemény megtörténtének hiányára következtetni nem lehet, mivel a büntető eljárás célja az elkövető személyének felderítése, és ennek hiánya maga az esemény megtörténtének hiányát nem igazolja. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a kár a belföldi fuvarozás során keletkezett, ezért az alperest a Ptk. 520. § (2) bekezdés b) pontja és az 503. § (1) bekezdése alapján kötelezte az elveszett áru ellenértékének a megfizetésére, levonva az alperest illető fuvardíjat.

Mivel az alperes pervesztes lett, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes részéről felmerült perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, és a felperes perköltségben történő marasztalását figyelemmel arra, hogy a kár nemzetközi közúti árufuvarozás során következett be.

A korábban általa előadott és a büntető iratokban szereplő adatok figyelembe vételével álláspontja szerint megállapítható, hogy a kár az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal ellentétben a nemzetközi közúti fuvarozás során következett be. A büntető iratokból levonható következtetések kapcsán, amelyek a raktárban történő elveszést zárhatják ki, utalt a 2008. február 13-án kelt beadványában foglaltakra.

Mindezek alapján a felperesnek a CMR rendelkezései szerint jár a kártérítési összeg, ami a 2007. január 8-án kelt levélben foglaltak szerint 124.663,-Ft. Ezt az összeget csökkenteni kell a fuvardíj arányos részével, ami a felperes számítását elfogadva 58.388,-Ft, ezért a felperesnek összesen 66.275,-Ft jár, ezen felül a kereset elutasítását kérte. Kérte továbbá az alperest a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerint az ügyvédi munkadíj, valamint az eljárási illeték megfizetésére kötelezni.

Ezen túlmenően sérelmezte az elsőfokú bíróság által megítélt ügyvédi munkadíj összegét is, amit eltúlzottnak talált, és pervesztessége esetére annak jelentős mérséklését kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárás rövidsége, a perbeli tényállás egyszerűsége miatt, a pertárgyérték több mint 30 %-át kitevő ügyvédi munkadíjat az elsőfokú bíróságnak az IM rendelet alapján mérlegeléssel mindenképpen lényegesen alacsonyabb összegben kellett volna megállapítani.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére történő kötelezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a kár az alperes raktárában keletkezett. Az alperes az általa kiállított budapesti fuvarozás során használt szállítójegyen semmilyen, az áruval kapcsolatban felmerült rendellenességre nem utalt, arról a felperest egyéb formában sem értesítette, ezért megállapítható, hogy az áru az olaszországi feladóhelyről az alperes Dunaharasztiiban található raktárába problémamentesen, hiánymentesen megérkezett. A büntetőeljárás irataiból sem állapítható meg, hogy az áru az alperesi raktárba történő beszállításkor hiányos, vagy sérült lett volna. Az árukár raktárban való bekövetkezését igazolja ugyanakkor az a felperes által hivatkozott 2006. december 19-i keltezésű ténymegállapító jegyzőkönyv, amelyben K.Z. raktárvezető és T.T. rögzítette, hogy „az áru a raktárunkban tűnt el, keresésére nem érkezett visszajelzés”. A jegyzőkönyvben foglaltakat az alperes sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésében nem vitatta.

Mindezekből megállapítható, hogy a kár a belföldi fuvarozás során az alperes raktárában keletkezett, ezért az alperes a Ptk. rendelkezései szerint az elveszett áru ellenértéke, illetve az alperest megillető arányos fuvardíj különbözetének a megtérítésére, azaz 190.420,- Ft tőkeösszeg, annak 2006. december 20-tól számított törvényes késedelmi kamatának a megfizetésére köteles.

Az ügyvédi munkadíj vonatkozásában utalt arra, hogy az szabad megállapodás tárgya, munkadíj igényét számlákkal igazolta.

Az alperes fellebbezése a perköltségösszege vonatkozásában részben alapos, ezen túlmenően alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálása szempontjából helyesen állapította meg és a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően kötelezte az alperest a kártérítés megfizetésére.

Az alperes sem az elsőfokú eljárás során, sem a fellebbezésében nem vitatta a kártérítési felelősségét, csupán arra hivatkozott, hogy nem a Ptk., hanem a CMR rendelkezései alapján járhat az alperesnek a kártérítés összege.

A peres felek között nem vitásan szállítmányozási szerződés jött létre, és a felek a szerződésben azt is kikötötték, hogy a küldeményt gyűjtőforgalomban továbbítják. Mindez pedig azt jelenti, hogy a jogvita eldöntésére a Ptk. különös szabályait és

nem a CMR rendelkezéseit kell alkalmazni, figyelemmel arra is, hogy a szállítmányozási szerződésben a felek a CMR alkalmazhatóságát nem kötötték ki.

A Ptk. 520. §-ának (1) bekezdése szerint a szállítványozó szállítványozási tevékenysége körében a küldeményben bekövetkezett kárért fuvarozó módjára, más károkért az általános szabályok szerint felel. Az egységes bírói gyakorlat szerint a "fuvarozó módjára" való felelősség azonban nem azt jelenti, hogy a szállítványozó magatartását a fuvarozási szabályzat alapján kellene vagy lehetne elbírálni, hanem azt, hogy az árukárokra nézve a Ptk. XLI. "Fuvarozás" című fejezetében a felelősségre vonatkozó elvek érvényesülnek. A Ptk. XLII. fejezetének ugyanis egy-egy fuvarozási szabályzat nem a mögöttes területe, hanem a Ptk. általános része, illetve az, amit maga a Ptk. az 521. § (3) bekezdésében meghatározott. Arra, hogy a "fuvarozó módjára" való felelősség a Ptk. XLI. fejezete szerinti elvek érvényesülését jelenti, a miniszteri indokolás is utal (BH1987/252. és BH1985/324).

A Ptk. 503. §-ának (1) bekezdése szerint a küldemény teljes vagy részleges elveszése, illetőleg megsemmisülése esetében a fuvarozó fuvardíjra, illetve a fuvardíj arányos részére nem tarthat igényt, köteles továbbá megtéríteni az elveszett dolog értékét. E rendelkezés szerint a fuvarozó köteles megtéríteni az elveszett dolog értékét, és mivel a szállítványozó a küldeményben bekövetkezett károkért fuvarozó módjára felel, ezért a szállítványozó is a dolog értékét köteles megfizetni.

Mivel a perbeli küldemény részleges elvesztése olyan időszakban következett be, amikor kizárólag a szállítványozás szabályai érvényesültek, ezért az alperes mint szállítványozó köteles az elveszett áru értékét megtéríteni, figyelemmel arra is, hogy az alperes nem bizonyította, hogy a kár a nemzetközi közúti fuvarozás során következett be.

A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: rendelet) 2. § (1) bekezdése szerint a fél pernyertességére esetre igényelheti, hogy részére a bíróság az ügyvéd munkájának és készkiadásainak címén kötelezze a pervesztes felet a fél és a képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben kikötött megbízási díj, valamint a fél által képviselője részére költségtérítésként megfizetett indokolt készkiadások együttes összegének megfizetésére. A (2) bekezdés akként rendelkezik, hogy az (1) bekezdés alapján megállapított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

A felperes az elsőfokú eljárás során a rendeletben meghatározott megbízási szerződést nem csatolt, hanem az utolsó tárgyaláson benyújtott két számlamásolat alapján kérte az alperest 60.000,-Ft + áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezni.

Az alperes ekkor nyilatkozott az ügyvédi munkadíj összegére, azt eltúlzottnak tartotta, ezért kérte annak mérlegeléssel, a rendelet alapján történő megállapítását.

Az elsőfokú bíróság elfogadva a felperes által benyújtott számlamásolatokat az abban szereplő összeg megfizetésére kötelezte az alperest.

Mivel a rendelet 2. § (1) bekezdése az ügyvédi munkadíj összegének megállapítását megbízási szerződéshez köti, ezért a számlamásolat azt nem helyettesíti. A megbízási szerződésben rögzített munkadíj a rendelet fent idézett rendelkezése szerint is csökkenthető, hogy ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

Magbízási szerződés hiányában az elsőfokú bíróságnak az ügyvédi munkadíjról a rendelet 3. § (1) bekezdésének figyelembevételével kellett volna döntenie, amely kimondja, hogy ha a fél és az ügyvéd között nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás vagy ha a fél ezt kéri, a bíróság a képviselő ellátásával felmerült munkadíj összegét a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével állapítja meg. A (2) bekezdés a) pontjának rendelkezése szerint polgári perben, az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pereszes felet terhelő összege 10.000.000,-Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10.000,-Ft.

Az ügyvédi munkadíj mértékének számításakor a bírói gyakorlat a mérlegelés fő szempontjának az ügyvéd által kifejtett munkát tekinti, és ennek keretében figyelembe veszi az adott ügy jellegét, a pertárgy értékét, a jogi megítélésének fokát, az előterjesztett beadványát terjedelmét és mennyiségét, a tárgyalásokon való részvételt.

Jelen esetben a pertárgy értéke 190.420,- Ft volt, a felperesi jogi képviselő keresetlevelet szerkesztett, azokhoz csatolta az annak alátámasztásául szolgáló bizonyítékokat. Egy érdemi tárgyalás megtartására került sor, ahol a felperes jogi képviselője jelen volt és nyilatkozatokat tett. A második tárgyaláson a korábban foglaltakat tartotta fenn, és az ügyvédi munkadíj igényét terjesztette elő.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság az ügyvédi munkadíj összegét eltúlzott mértékben állapította meg, ezért azt a másodfokú bíróság a rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján mérsékelte és mérlegeléssel állapította meg, mivel ez az összeg áll arányban a jogi képviselő által kifejtett tevékenységgel.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest terhelő ügyvédi munkadíj összegét részben megváltoztatta azzal, hogy az ügyvédi munkadíj 15.000,-Ft, amihez 3.000,-Ft általános forgalmi adót is hozzáadott.

Egyúttal a kamatfizetés kezdő időpontját is pontosította, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság a határozatában elírás folytán tévesen rögzítette a kamatfizetés kezdő időpontját, ezért a másodfokú bíróság a felperes keresetének megfelelően helyesbítette azt.

Az alperes a fellebbezése tekintetében kisebb részben pernyertes lett, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdés szerint kötelezte a felperes javára ügyvédi munkadíj megfizetésére azzal, hogy azt a rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg és az összeg az általános forgalmi adót is tartalmazza.

Budapest, 2008. év november hó 7. napján

álinkásné dr. Mika Ágnes sk.  
a tanács elnöke

. Kurucz Zsuzsánna sk.  
előadó bíró

. Tibold Ágnes sk.  
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő